

Referanser:

Arkivsak: 20/03684-23

Sluttrapport handlingsplan Den norske kirkes globale oppdrag 2022-2024

Sammendrag

Kirkerådet vedtok i sak KR 8/22 en treårig handlingsplan som oppfølging av saken KM 09/21 *Den norske kirkes globale oppdrag*. Handlingsplanen beskriver tiltak for oppfølgingen av de ulike punktene i Kirkemøtets vedtak. Denne saken er en sluttrapport til Kirkerådet som viser hvordan tiltakene er fulgt opp. Mange av punktene beskriver tiltak som eksisterte før handlingsplanen ble opprettet, og som, forutsatt tilgjengelige ressurser, vil fortsette også etter at handlingsplanen avsluttes.

Forslag til vedtak

Kirkerådet tar sluttrapporten til orientering.

Saksorientering

Bakgrunn

Kirkemøtets vedtak KM 09/21

Innledning

Den norske kirkes oppdrag er å formidle evangeliet i ord og handling. Dette gjør vi som del av den universelle, grensesprengende og inkluderende kirken som krysser geografiske, etniske, kulturelle og generasjonsgrenser. Den treenige Gud har sendt kirken for å delta i Guds handlinger i verden. Dette oppdraget utfører Den norske kirke sammen med andre kirker og kristne i Norge og i hele verden. Kirken får delta i en verdensvid tjeneste i

forvandlingens og forsoningens tegn. Samtidig må vi erkjenne at vi ofte svikter i dette oppdraget og lar oss prege av materialisme, selvopptatthet og likegyldighet for andres nød. Men ved Guds nåde og i visshet om at kjærligheten er sterkere enn døden, kalles kirken fortsatt til etterfølgelse – å gå i Jesu fotspor – midt i vår tids urettferdighet og mange utfordringer. Kirken er kalt til å lide med og å kjempe for rettferdighet og fred og å verne om skaperverket. Alle døpte får del i dette kallet, men også i velsignelsen av å være Guds redskap som skaper forandring på en såret jord.

1. Lokal menighet i en verdensvid kirke

Den verdensvide kirken er til stede i den lokale menigheten ved Guds nærvær, og ved at de troende kommer fra ulike deler av verden. Kristne migranter styrker det kristne nærværet i dagens Norge, og sammen med dem og alle kirker og kristne i Norge, utfører Den norske kirken sitt misjonsoppdrag både lokalt, nasjonalt og globalt. Kirkemøtet ber lokalmenighetene synliggjøre og styrke kirkens globale oppdrag ved å:

- a) løfte fram at den døpte tilhører en lokal menighet og samtidig et verdensvidt fellesskap, hvor Jesus Kristus knytter oss sammen med alle kristne. Alle døpte er sendt for å forkynne evangeliet i ord og handling og har medansvar for kirkens oppdrag i verden.
- b) forsterke de globale perspektivene i dåps- og trosopplæringen ved å øke bruken av ressurser fra søsterkirker og økumeniske organisasjoner, samt å styrke samarbeidet med de organisasjonene kirken har et formelt samarbeid med i sitt internasjonale arbeid: Misjonsorganisasjoner i Samarbeid menighet og misjon (Areopagos, Den norske Israelsmisjon, Det Norske Misjonsselskap, HimalPartner, Misjonsalliansen, Normisjon og Stefanusalliansen), Bibelselskapet, Kirkens Nødhjelp, Changemaker og KFUK-KFUM Norge.
- c) feire gudstjenester hvor liturgier, bønner, salmer, kunst og kultur knytter menigheten sammen med det verdensvide gudstjenestefellesskapet. Utforske muligheter for digitalt gudstjenestefellesskap med søsterkirker.
- d) la menigheten berikes av urfolk og ulike minoriteters trostradisjoner og åndelighet og bruke Samisk kirkeråd som en ressurs i dette.
- e) ha minst én misjonsavtale med misjonsorganisasjonene innenfor Samarbeid menighet og misjon. Stimulere givertjeneste og øke ofringer, særlig til kirkebyggende arbeid i søsterkirkene.
- f) ivareta oppdragsgiverrollen overfor Kirkens Nødhjelp ved å gjennomføre Fasteaksjonen, gi juleoffer og delta i humanitære katastrofeinnsamlinger.
- g) styrke eksisterende og etablere nye internasjonale samarbeidsrelasjoner og vennskapsmenigheter, og se dem i sammenheng med bispedømmets og det nasjonale kirkesamarbeidet.
- h) stimulere til lokaløkumenisk samarbeid og religionsdialog slik at dette både styrker menighetens engasjement i lokalsamfunnet, men også blir en ressurs i dens internasjonale engasjement. Ta i bruk «Handlingsplan for kristne migranter» og andre ressurser fra Kirkerådet og Mellomkirkelig råd.

2. Et støttende og forpliktende fellesskap

Kirkemøtet ser forpliktelsen til økumenisk og internasjonalt samarbeid som avgjørende viktig i årene framover, for at kirkene skal kunne bidra til å løse menneskehetens felles utfordringer og bringe framtidshåp, forsoning og enhet. Den norske kirke skal videreutvikle sitt sterke økumeniske engasjement gjennom medlemskapet i de økumeniske organisasjonene og prioritere Det lutherske verdensforbund, Kirkenes verdensråd og Konferansen av europeiske kirker.

- a) Den norske kirke er nært forbundet («communion») med medlemskirkene i Det lutherske verdensforbund. Den norske kirke vil bidra til å styrke det

lutherske fellesskapet ved å prioritere søsterkirkesamarbeid med LVF-kirkene, både i Norden, Europa og globalt. Samarbeidet skal skje mellom lokalmenigheter, på bispedømmenivå og gjennom nasjonale samarbeidsavtaler, og omhandle forbønn, utveksling av troserfaringer, kultur, økonomisk støtte til kirkebygging og diakoni, samt felles kompetansebygging og utveksling av medarbeidere. Organisasjoner som samarbeider med medlemskirker i Det lutherske verdensforbund, skal gis prioritet ved kirkeofringer og innsamlinger. Dette gjelder Kirkens Nødhjelp og enkelte av misjonsorganisasjonene.

b) Kirkenes verdensråd er hovedaktøren i globalt økumenisk samarbeid. Den norske kirke vil bidra til dette globale kristne fellesskapets vitnesbyrd om frelsen i Kristus og synliggjøring av Kirkens enhet ved aktiv deltakelse og økonomisk støtte til arbeidet med misjon og økumeniske og interreligiøse dialoger og være en medvandrer for rettferdighet og fred.

c) Konferansen av europeiske kirker knytter Den norske kirke til europeisk kirkeliv. Europa gjennomgår omfattende religiøse, kulturelle, sosiale og politiske endringer, noe som også avspeiles i norsk samfunnsutvikling. Nærheten til trossøsken i Europa og kjennskap til hvordan andre europeiske kirker nå omformes og fornyes, er nødvendig for Den norske kirkes videreutvikling som folkekirke i et stadig mer sekulært og interreligiøst samfunn. Konferansen av europeiske kirker vil være den viktigste arenaen for europeisk kirkesamarbeid, men Den norske kirke vil også videreføre Porvoo-samarbeidet og medlemskapet i det protestantiske kirkefellesskapet (Communion of Protestant Churches in Europe).

d) Den norske kirke skal støtte Det lutherske verdensforbund, Kirkenes verdensråd og Konferansen av europeiske kirker ved å:

1. bidra til bedre ressursutnyttelse, omstilling og fornyelse av arbeidsformer og organisering i det økumeniske samarbeidet, som setter organisasjonene i stand til å møte utfordringene i årene framover.
2. tilby erfaring og kompetanse fra Den norske kirkes arbeid med fornyelse og utvikling gjennom aktiv norsk deltagelse i styrende organer og i ulike arbeidsgrupper.
3. øke de økonomiske bidragene fra Den norske kirke til økumeniske organisasjoner i en tid hvor mange medlemskirker ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser i en post-korona-situasjon.
4. være en aktiv og konstruktiv medlemskirke i forbindelse med generalforsamlingene (KV 2022, LVF og KEK 2023) og bruke generalforsamlingene til å stimulere økumenisk engasjement i Den norske kirke og håndtere de utfordringer og forventninger vi møtes med.
5. bidra til gjensidig kompetansebygging ved å la ansatte i Den norske kirke benytte utdanningstilbud ved de økumeniske organisasjonenes læresteder og øke utveksling, hospitering og faglig samarbeid mellom Den norske kirke og søsterkirkene. Det er et mål at flere fra Den norske kirke gis anledning til å delta i internasjonalt økumenisk arbeid, både for å styrke de internasjonale organisasjonene, men også for å tilføre nødvendig kompetanse til Den norske kirkes egen virksomhet.

3. Globale utfordringer fram mot 2030

Den norske kirke vil prioritere følgende i sitt samarbeid med de internasjonale økumeniske organisasjonene (ikke prioritert rekkefølge):

- a) Formidle evangeliet om frelsen i Jesus Kristus gjennom ord og handling.
- b) Fremme kirkens enhet gjennom teologiske læresamtaler.

- c) Formidle Guds kjærlighet til skaperverket, ved å bringe håp og arbeide for forsoning og fred.
- d) Utføre kirkens diakonale oppdrag gjennom nestekjærlighet og solidaritet, bidra til å endre samfunnsmessige strukturer som fratrar mennesker verd og rettigheter, og ved å tale imot makt når makten fører til urett.
- e) Videreutvikle en misjonsforståelse basert på de marginalisertes perspektiv, hvor mennesker med ulik tilhørighet til kirkelige fellesskap, ulike livsvilkår, alder, etnisitet, kultur, identitet og funksjonsevne er subjekter og ressurser i kirkens misjon.
- f) Delta aktivt i samarbeidet mellom lutherske og ortodokse kirker i Barentsregionen (Samarbeidsrådet for Kristne Kirker i Barentsregionen)
- g) Styrke urfolkssamarbeidet i Norden og i Kirkenes verdensråd.
- h) Fremme bærekraftsmålene, med særlig vekt på klima- og naturkrise, økende fattigdom og ulikhet, i tråd med prioriteringene i Det lutherske verdensforbund og Kirkenes verdensråd.
- i) Samarbeide for menneskerettigheter, med særlig vekt på trosfrihet, sivile rettigheter, migranter, likestilling, urfolk og minoriteter. En særlig prioritering er arbeidet for å støtte trossøsken som diskrimineres og forfølges for sin tros skyld.
- j) Skape trygge og åpne samfunn ved å styrke demokratiet og sivilsamfunns handlingsrom og å motarbeide polarisering, rasisme, antisemittisme og fremmedfrykt.
- k) Bidra i arbeidet mot atomvåpen og for rettferdig fred i områder med krig og konflikt.
- l) Delta i bilaterale og multilaterale dialoger med andre religioner og arbeide med religionsteologi.

4. Samhandling og synlighet

Kirkemøtet ber om at:

- a) Den norske kirkes samarbeid med Bibelselskapet, Kirkens Nødhjelp, SMM-organisasjonene, barne- og ungdomsorganisasjoner og andre norske organisasjoner som samarbeider med økumeniske organisasjoner og søsterkirker, samordnes bedre for å gi et sterkere og mer profilert bidrag fra Norge. Mellomkirkelig råd og Kirkerådet bes om å utarbeide en handlingsplan for kirkens samarbeid med de nevnte organisasjoner.
- b) unges deltakelse i økumenisk samarbeid styrkes ved å inkludere unge i delegasjoner, representasjon, arbeidsgrupper og utveksling.
- c) det legges til rette for økt kompetanse om økumeniske og internasjonale forhold blant kirkens ansatte, frivillige og folkevalgte gjennom etterutdanningstilbud og ulike former for fagsamlinger og tilrettelegging av ressurser.
- d) tilhørigheten til den verdensvide kirke og det nordiske og internasjonale urfolkssamarbeidet må synliggjøres og formidles bedre på kirkens digitale flater. Ressurser og informasjon om Den norske kirkes globale engasjement og samarbeidsrelasjoner gjøres lett tilgjengelige i Ressursbanken.

Handlingsplan Den norske kirkes globale oppdrag, KR 8/22

Som en oppfølging av KM 09/21 *Den norske kirkes globale oppdrag*, vedtok Kirkerådet i KR 8/22 en handlingsplan for treårsperioden 2022-24. Kirkerådet ba om rapportering ved treårsperiodens slutt. Gjeldende saksdokument rapporterer på handlingsplanen.

Tiltakene er presentert i tabellen under. I tabellen markerer fargene gjennomføringsstatus på de ulike tiltakene.

Grønn bakgrunn: Tiltak er gjennomført

Gul bakgrunn: Tiltak er delvis gjennomført

Rød bakgrunn: Tiltak er av ulike årsaker ikke gjennomført

MÅL	TILTAK
I	Lokalmenigheten
1a	Utvikle egne ressurser for sammenhengen mellom dåp, sendelse og etterfølgelse, særlig knyttet til åpenbaringstiden.
1b	Vektlegge sammenhengen mellom dåp og sendelse i Samarbeid menighet og misjons (SMM) arbeid overfor menighetene.
2a	Inkludere de globale perspektivene i materiellutvikling, kompetanseutvikling og kommunikasjon knyttet til dåps- og trosopplæringen, ved å øke bruken av ressurser fra søsterkirker og økumeniske organisasjoner.
2b	Gjøre trosopplæringsmateriell, utviklet av SMM-organisasjonene, Bibelselskapet, Kirkens Nødhjelp, Changemaker og KFUK-KFUM Norge, lett tilgjengelig i Ressursbanken.
3a	Gjøre gudstjenesteressurser fra det verdensvide kirkefellesskapet lett tilgjengelig i Ressursbanken.
3b	Tilby menighetene gudstjenesteressurser til økumeniske og internasjonale merkedager knyttet til et årshjul.
3c	Legge til rette for at menigheter kan feire digitale gudstjenester, eller deler av gudstjenesten, sammen med søsterkirker i samarbeid med SMM-organisasjonene og Det lutherske verdensforbund.
4a	Styrke og legge til rette for arbeid med urfolks trostradisjoner og åndelighet, gjennom for eksempel både deltakelse og materiell på ulike digitale plattformer.
4b	Gjøre menighetene oppmerksomme på muligheten for å velge SMM-misjonsavtaler som omfatter arbeid med urfolk.
4c	Samarbeide med Samisk kirkeråd for videre forskning og videreutvikling av arbeid knyttet til urfolk og forsoning.
5a	Administrere SMM-rådet og et faglig nettverk for ansatte på bispedømmekontorene og i misjonsorganisasjonene.
5b	Stimulere menighetene til misjonsavtaler gjennom å dele gode eksempler om lokalt misjonsengasjement på Kirkerådets digitale flater, og i inspirasjonssamlinger og fagsamlinger.
5c	Gjennom strategiske samlinger og direktekommunikasjon oppmuntre menighetene til å støtte «kirkebyggende» misjonsavtaler i søsterkirkene.
5d	Understøtte og videreføre aksjonen «Sammen som kirke i hele verden».
6a	Synliggjøre Kirkens Nødhjelps arbeid i satsningen på diakoni, og samarbeide med Kirkens Nødhjelp for å løfte fram kirkens internasjonale diakoni gjennom ressursmateriell, webinarer, fagsamlinger og andre kompetansehevingstiltak for kirkelige ansatte, folkevalgte og frivillige.
6b	Promotere fastetiden og Kirkens Nødhjelps fasteaksjon som hele menighetens tid og aksjon for internasjonal diakoni og bredt solidarisk samarbeid.
6c	Oppfordre menighetene til å gi juleoffer til Kirkens Nødhjelp og oppfordre til deltakelse i humanitære innsamlingsaksjoner i regi av Kirkens Nødhjelp.
6d	Ivareta den nasjonale samarbeidsavtalen mellom Kirkens Nødhjelp og Mellomkirkelig råd.

7a	Sørge for tilgjengelige og oppdaterte oversikter over nasjonale søsterkirkeavtaler og avtaler på bispedømmenivå for bedre koordinering og samarbeid.
7b	Utarbeide en veiledning for menigheter og bispedømmer om søsterkirkesamarbeid.
8a	Stimulere menighetene til å styrke det lokale økumeniske arbeidet i samarbeid med Norges Kristne Råd gjennom å promotere økumeniske bønneuker og fellestiltak knyttet til merkedager.
8b	Ivareta samarbeidet med dialogsentrene i bispedømmene, Dialogforum Østfold og de særlige avtalene med Areopagos og Kirkelig dialogsentner i Oslo.
8c	Følge opp «Handlingsplan for kristne migranter» og samarbeidsavtalen med KIA og NMS.

II Internasjonalt økumenisk samarbeid

1a	Utarbeide en oversikt over vennskapsmenigheter og misjonsavtaler med medlemskirker i Det lutherske verdensforbund med tanke på samordning, synliggjøring og erfaringsdeling for å styrke fellesskapet i LVF (jf. pkt. 8 b).
1b	Fornye samarbeidsavtalene og utarbeide kortfattede handlingsplaner med vennskapskirkene i Sør-Afrika (ELCSA), Brasil (IECLB) og Det hellige land (ELCJHL).
1c	Lage oversikt over organisasjoner som samarbeider med medlemskirker i LVF og oppfordre menighetene til å prioritere offer til disse.
2a	Delta i styrende organer, kommisjoner og arbeidsgrupper i Kirkenes verdensråd og bidra med innsikt og erfaringer fra Den norske kirke, samt bringe globale impulser og utfordringer tilbake til kirkene i Norge.
3a	Prioritere Konferansen av europeiske kirker i europeisk økumenisk samarbeid, med et særlig søkelys på kirkens rolle i det offentlige rom.
3b	Med utgangspunkt i Nådens fellesskap søke nærmere samarbeid med Metodistkirken i Norge og Norden (United Methodist Church) for samarbeid i Konferansen av europeiske kirker og Community of Protestant Churches in Europe.
3c	Ivareta deltakelsen i Porvoo-samarbeidet og medlemskapet i Communion of Protestant Churches in Europe.
4a	Vektlegge bedre ressursutnyttelse, omstilling og fornyelse av arbeidsformer og organisering i det økumeniske samarbeidet, som setter organisasjonene i stand til å møte utfordringene i årene framover gjennom deltakelse i LVF, KV og KEKs styrende organer og nordisk koordinering. Dette skjer i samarbeid med NKR og KN.
4b	Tilby erfaring og kompetanse fra Den norske kirkes arbeid med fornyelse og organisasjonsutvikling gjennom aktiv norsk deltagelse i styrende organer og i ulike arbeidsgrupper.
4c	Følge opp Kirkemøtets vedtak om å øke de økonomiske bidragene til økumeniske organisasjoner i forbindelse med årlig behandling av budsjett.
4d	Være en aktiv og konstruktiv medlemskirke i forbindelse med generalforsamlingene (KV 2022, LVF og KEK 2023) og bruke generalforsamlingene til å stimulere økumenisk engasjement i Den norske kirke og håndtere de utfordringer og forventninger vi møtes med.
4e	Forberede, delta og følge opp Den norske kirkes deltakelse under KV, LVF og KEKs generalforsamling, og bruke generalforsamlingene til å stimulere økumenisk engasjement i Den norske kirke.
4f	Informere utdanningsinstitusjonene, fagforeninger og andre med ansvar for fagutvikling om studietilbud ved de økumeniske institusjonene i Bossey (KV) og Strasbourg (LVF). Formidle mulighet til å delta på digitale webinarer og

	konferanser i de økumeniske organisasjonene og hos søsterkirker til kirkens ansatte.
III	Samhandling, kompetanse og kommunikasjon
1a	Utarbeide en handlingsplan for kirkens samarbeid med Bibelselskapet, Kirkens Nødhjelp, SMM-organisasjonene, barne- og ungdomsorganisasjoner og andre norske organisasjoner som samarbeider med økumeniske organisasjoner og søsterkirker.
1b	Vurdere behovet for revidering av SMMs grunnlagsdokument og vedta nytt strategidokument i SMM-rådet.
1c	Arbeide for at SMM-organisasjonene knytter seg nærmere til de økumeniske organisasjonene bl.a. ved å invitere dem med på møter og besøk til Genève.
1d	Oppmuntre NORME til å melde seg inn i KVs Kommisjon for misjon og evangelisering.
2a	Tilrettelegge for at Den norske kirkes ungdomsutvalg gjennomfører studiereise til Genève.
2b	Styrke samarbeidet mellom ungdomsutvalget og Ecumenical Youth Council in Europe.
2c	Bidra til ungdomsdeltakelse på Youth Forum under KVs generalforsamling.
2d	Sikre at det blir en ungdomsdelegat til LVFs generalforsamling.
3a	Utgi og lansere «Økumenisk diakoni»-dokumentet fra Kirkenes verdensråd.
3b	Gjennomføre webinarer, e-læringskurs og introduksjon for nye medarbeidere med globale og økumeniske tema.
3c	Formidle ressurser og impulser fra de økumeniske generalforsamlingene til menighetene gjennom nyhetsbrev, Ressursbanken og andre digitale flater.
3d	Gjennomføre Kompetansehevingstiltak i samarbeid med utdanningsinstitusjoner og organisasjoner (jf. pkt. 2e).
4a	Synliggjøre kirkens økumeniske og internasjonale engasjement regelmessig i Den norske kirkes nyhetsbrev.
4b	Tilby oppdaterte ressurser om Den norske kirkes globale engasjement og samarbeidsrelasjoner i Ressursbanken.
4c	Dele «gode historier» fra søsterkirker på kirkens digitale flater og synliggjøre arbeidet til organisasjonene Den norske kirke samarbeider med i sitt internasjonale arbeid.

Rapport på handlingsplanens ulike tiltak

- I. Lokalmenigheten
 1.
 - a. På oppdrag fra Kirkerådet jobber Birgitte Lerheim med å utvikle en ressurs om sammenhengen mellom dåp og sendelse som skal presenteres i løpet av våren 2025. Kirkerådets e-læringskurs om misjon legger vekt på at alle døpte inviteres til å delta i Guds misjon. [Kurs om misjon - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#) Delegudstjenesten utviklet av Agder og Telemark bispedømme i samarbeid med NMS er en fin ressurs som peker på at alle kan være med å dele. [Delegudstjeneste - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#) Flere bispedømmer har kjøpt inn Delegudstjenesten og distribuert pakkene til sine menigheter. Etterfølgelse blir fokussak på Ungdommens Kirkemøte 2025.
 - b. Etter omleggingen av Samarbeid menighet og misjon (SMM) ligger ansvaret for oppfølging av misjonsavtalene på SMM-organisasjonene. Kirkerådet koordinerer samarbeidet.

2.
 - a. Ressurser fra søsterkirker og økumeniske organisasjoner må tilpasses og kontekstualiseres for å kunne fungere i Norge. Bønneboken «For hele Guds folk» er et eksempel på arbeidet med dette. [Bonnebok-2022-For-hele-Guds-folk-2.-opplag.pdf \(norgeskristnerad.no\)](#) De ulike SMM-organisasjonene har utviklet ressurser som tar opp i seg elementer fra søsterkirker.
 - b. Et stort utvalg trosopplæringsmaterieell fra samarbeidsorganisasjoner er tilgjengelig i Ressursbanken. Noen eksempler: Himalpartner [Verden i en salmebok – Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#), Acta [Aldri alene - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#), KFUK-KFUM [Webinar: KFUK-KFUM Forandringshuset og Den norske kirke - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#) Kirkens Nødhjelp [Kirkens Nødhjelp: kurs til menighetsråd og diakoniutvalg - Ressursbanken, Den norske kirke](#), NMS [Delegudstjeneste - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#)
3.
 - a. Bønnesirkelen fra Kirkenes verdensråd er oversatt til norsk og ligger lett tilgjengelig i Ressursbanken: [Bønner fra hele verden - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#)
 - b. Det finnes et årshjul med oversikt over globale merkedager og lenker til ressurser i Ressursbanken: [Merkedager - globale, diakonale og misjonale - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#) Dette oppdateres for kommende kirkeår hver høst. Norges Kristne Råd legger hvert år ut økumenisk bønnematerieell i forbindelse med bønneuka for kristen enhet og kvinnenes internasjonale bønnedag: [Bønn | Norges Kristne Råd](#)
 - c. I forbindelse med LVFs generalforsamling ble informasjon om streaming delt på nettsider og i nyhetsbrev. Mulighetene for å feire digitale gudstjenester sammen med søsterkirker er tematisert i ulike sammenhenger, blant annet i forbindelse med Sammen som kirke i hele verden-aksjonen. I praksis har dette vist seg krevende å gjennomføre på grunn av ulike kulturer og gudstjenestetradisjoner, språkbarrierer, tidsforskjeller, ulikhet i hvordan en forholder seg til tidsplaner og tekniske årsaker. Det har vist seg å være lettere å vise korte opptak fra gudstjenestefeiringer i søsterkirker, eller opptak eller eventuelt direkteoverføring av en tale, preken eller hilsen fra noen som har god evne til å kommunisere på tvers av kontekst.
4.
 - a. Det er utviklet et e-læringskurs om urfolk og minoriteter i Norge for alle ansatte i Den norske kirke.
 - b. Arbeid med urfolk var tematisert i SMM-rådet 13. mars 2024. Alle de ulike SMM-organisasjonene arbeider blant folk og grupper som kan beskrives som minoriteter eller marginaliserte på ulike måter. Det er likevel ikke naturlig å lage en egen oversikt over arbeid blant urfolk, da dette begrepet er mindre relevant i de aktuelle kontekstene, og også kan være politisk sensitivt i enkelte kontekster.
 - c. Tore Johnsen er engasjert i en prosjektstilling for å arbeide med urfolk og forsoning. Temaet har vært sentralt i arbeid i Teologisk Nemnd i denne perioden. Gjennom Tore Johnsen's kompetanse bidro Den norske kirke også betydelig til arbeidet med urfolk og forsoning i forbindelse med generalforsamlingen i Det lutherske verdensforbund i 2023. Se [2023A - Study Guide no photo EN.pdf](#)
5.
 - a. Kirkerådet koordinerer samarbeidet og er administrator for SMM-rådet, hvor generalsekretærene, samt Kirkerådets direktør og

internasjonale direktør møtes. Mens de årlige fellessamlingene mellom misjonsorganisasjonene og de ansatte på bispedømmekontorene tidligere har hatt mer preg av saksbehandling, har fellessamlingene de siste årene hatt et styrket faglig fokus. Det arbeides med å utvikle faglige samlinger om misjon og å sette misjon på agendaen i ulike eksisterende fagsamlinger og nettverk.

b. Historier om gode eksempler på hvordan menighetene arbeider med misjonsavtalene sine er delt i nyhetsbrev, i Ressursbanken og i Facebook-gruppen Sammen som kirke i hele verden: [\(11\) SAMMEN SOM KIRKE I HELE VERDEN | Facebook](#), i inspirasjonssamlinger på bispedømmenivå og i fagsamlinger, som for eksempel Håpskonferanser.

c. «Sammen som kirke i hele verden»-aksjonen kan ha bidratt til å styrke forståelsen av at misjonsavtalene handler om kirkebygging i andre deler av verden. NMS' nettverkssamlinger, studietur til Estland og besøk fra England er andre eksempler på fokus på kirkebyggende arbeid gjennom misjonsavtaler. Mange menigheter i Den norske kirke har misjonsavtale med fokus på arbeidet i Estland.

d. «Sammen som kirke i hele verden»-aksjonen er videreført og ressurser for aksjonen finnes i Ressursbanken: [Sammen som kirke i hele verden - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#) Aksjonens facebookside har vært driftet med midler fra SMM/Kirkerådet. Det er også laget en egen brosjyre om aksjonen som er forsøkt distribuert gjennom bispedømmene: [sammen brosjyre 2024 ferdig.pdf](#) I årene etter pandemien har aksjonen av ulike årsaker hatt begrenset oppslutning, og drift av denne aksjonen vil ikke være en prioritert oppgave for Kirkerådet fremover.

6.

a. Rapport om Den norske kirkes arbeid med bærekraftsmålene beskriver hvordan Kirkens Nødhjelps arbeid adresserer de ulike bærekraftsmålene. KN har laget et eget e-læringskurs om Kirkens Nødhjelp og menighetenes relasjon til organisasjonen. [Kirkens Nødhjelp: kurs til menighetsråd og diakoniutvalg - Ressursbanken, Den norske kirke](#) Kurset er tilgjengelig i Ressursbanken og har vært presentert i nyhetsbrev fra Den norske kirke. I 2022 samarbeidet Kirkerådet med Kirkens Nødhjelp om å arrangere Rettferdskonferansen som et kompetansehevingstiltak om internasjonal diakoni for kirkelig ansatte, frivillige og tillitsvalgte. I 2022 støttet Kirkerådet Trosopplæringskonferansen hvor KN er medarrangør. Konferansen bidrar til å synliggjøre KNs arbeid og styrke deltakernes kompetanse om hvordan de kan synliggjøre og styrke KNs arbeid.

b. Kirkerådet har hvert år flere saker i nyhetsbrevet med lenke til ressurser i Ressursbanken i forbindelse med planlegging og gjennomføring av Fasteaksjonen. [Fasteaksjonen - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#)

c. Kirkerådet har hvert år saker i nyhetsbrevet som oppfordrer menighetene til å gi juleoffer til Kirkens Nødhjelp og til å støtte KN i forbindelse med humanitære kriser. Se for eksempel: [Et barn er født i krig og konflikt - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#) I forbindelse med krigen i Gaza, har Kirkerådet flere ganger oppfordret menighetene til å støtte Kirkens Nødhjelps arbeid.

d. Årlige møter med fokus på felles løpende arbeid er gjennomført mellom Kirkens Nødhjelp og ansatte i Kirkerådet.

7.

a. Oversikt over søsterkirkeavtaler på nasjonalt nivå og vennsksavtaler på bispedømmenivå ligger i egen ressurs om vennsksavtaler i Ressursbanken her: [Vennsksavtaler - Ressursbanken, Den norske kirke](#)

- b. Det er utarbeidet en ressurs om vennskapsavtaler som ligger her: [Vennskapsavtaler - Ressursbanken, Den norske kirke](#)
- 8.
- a. Oversikt over globale merkedager og økumeniske bønneuker og andre fellestiltak finnes her: [Merkedager – globale, diakonale og misjonale – Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#) Denne siden promoteres i nyhetsbrevet hver høst, og bønneuken for kristen enhet promoteres hvert år på nyåret. Mellomkirkelig råd bidrar til oversettelse av materialet for bønneuken. Kirkerådet har i tillegg hatt egne nyhetssaker om de fleste av merkedagene og tiltakene i oversikten.
- b. Dialogsamarbeidene ivaretas av ansatte i Kirkerådets sekretariat med ansvar for dialog. Det er årlige møter hvor både kirkelige dialogsentre, dialogforum i Østfold, samt bispedømmer uten slike dialogplattformer, møtes. Det siste året med krig har vist at dialogen er svært viktig, men også krevende. Kontakten med både jødiske og berørte muslimske miljøer er styrket.
- c. I rammen av samarbeidsavtalen med KIA og NMS ble det gjennomført diverse fellestiltak både på nasjonalt og regionalt nivå. Dette var en treårig avtale som ble avsluttet i 2023. For sluttrapport «Handlingsplan for kristne migranter» se KR 12/24. [Sluttrapport for handlingsplan kristne migranter 2021-2023 \(kirken.no\)](#)

II. Internasjonalt økumenisk samarbeid

- 1.
- a. Oversikt over avtaler med søsterkirker i LVF nasjonalt og på bispedømmenivå er integrert i ressurs om vennskapsavtaler: [Vennskapsavtaler - Ressursbanken, Den norske kirke](#) Det arbeides kontinuerlig med å holde oversikten over menighetenes misjonsavtaler.
- b. Samarbeidsavtalen med IECLB (Brasil) ble fornyet i 2022. Øverste leder i IECLB Silvia Genz besøkte Den norske kirke i mai 2023. Leder i Mellomkirkelig råd og internasjonal direktør deltok under kirkens synodemøte og 200 årsmarkering i oktober 2024. Den norske kirke har hvert år gitt noe økonomisk støtte til IECLB. Samarbeidsavtalen med ELCSA (Sør-Afrika) ble fornyet i 2022. I den forbindelse besøkte leder i Mellomkirkelig råd og en seniorrådgiver i Kirkerådet Sør-Afrika. Økonomisk støtte til teologisk utdanning i ELCSA formidles gjennom NMS. Den norske kirke har en tett relasjon med Den evangelisk lutherske kirken i Jordan og Det hellige land (ELCJHL). Representanter fra Mellomkirkelig råd deltar hvert år på en samling for kirkens partnere, den har blitt enda viktigere etter 7. oktober 2023. I forbindelse med krigen i Gaza besøkte preses og fagdirektør i Kirkerådet Palestina i januar 2024. Mellomkirkelig råd har gjennomført en rekke tiltak i forbindelse med krigen, som for eksempel markeringer, uttalelser, seminarer, nyhetssaker og innsamlinger. Ny strategi for Den norske kirkes engasjement i Midtøsten er vedtatt og finnes her: [Strategi for Mellomkirkelig råds engasjement i Israel og Palestina 2024-2026 - Ressursbanken, Den norske kirke](#) Utkast til kortfattede handlingsplaner med de tre søsterkirkene er laget fra Den norske kirkes side, men av ulike årsaker viser det seg krevende å få disse ferdigstilt og opp å gå.
- c. Ressurs om vennskapsavtaler inneholder også informasjon om organisasjoner som samarbeider med søsterkirker i LVF (NMS, Normisjon og KN).
- 2.
- a. Ingeborg Midttømme og Kjetil Fretheim er medlemmer i sentralstyret i Kirkenes verdensråd. Midttømme er også medlem i eksekutivkomiteen.

Stephanie Dietrich er medlem av og leder for kommisjonen for Faith and order. Mirjam Syltebø Endalew er medlem i kommisjonen for misjon og evangelisering. Sturla Stålsett er medlem i kommisjonen for internasjonale spørsmål. Dokumentet «Kalt til forvandling. Økumenisk diakoni» er oversatt til norsk som en ressurs og impuls fra KV tilbake til Norge.

[NKR Kalt-til-forvandling nett-2.pdf \(norgeskristnerad.no\)](#)

3.

a. Den norske kirke sendte en delegasjon til generalforsamlingen i Konferansen av europeiske kirker (KEK) 2023. [km 11.1 24 rapport fra keks generalforsamling 2023.pdf \(kirken.no\)](#)

b. Samarbeidet med Metodistkirken i Norge fungerer godt, og har faste møter basert på avtalen Nådens fellesskap. Metodistkirken Norge har en representant i Teologisk nemnd, og Den norske kirke og Metodistkirken er sammen i møter i både i KEK og i Communion of Protestant Churches in Europe (CPCE).

c. Porvoo-samarbeidet ivaretas av Kirkerådet. Generalforsamling i CPCE fant sted i Sibiu, Romania i august 2024, og Den norske kirke var til stede med en liten delegasjon. Rapport kommer.

4.

a. Kristine Sandmæl er medlem i rådet i LVF, sammen med Øystein Samnøen fra Den evangelisk lutherske frikirke i Norge. Fra sekretariatet deltar også en rådgiver på møtene i rådet. Andreas Henriksen Aarflot var med i styret i KEK frem til siste periode. Den norske kirkes delegasjoner samarbeidet tett med Kirkens Nødhjelp både under generalforsamlingen til KV 2022 og generalforsamlingen til LVF i 2023. Under generalforsamlingen til LVF deltok også NMS, og det ble gjennomført flere møter med søsterkirkene i samarbeid med NMS. NKR deltok også på KVs generalforsamling.

b. Gjennom gode representanter som har solid kjennskap til prosessene i Den norske kirke bidrar Den norske kirke med verdifull erfaring og kompetanse til styrende organer både i LVF, KV og KEK og i ulike arbeidsgrupper, og på sekretariatsnivå i det nordisk samarbeidet.

c. De økonomiske bidragene til de økumeniske organisasjonene har økt noe i perioden på grunn av blant annet økte medlemsavgifter og ekstra til generalforsamlinger, men i KR 90/24 vedtok Kirkerådet å redusere bidragene med ca 10 % for budsjettåret 2025.

d. De norske delegasjonene bidro meget aktivt både i planleggingen og gjennomføringen av generalforsamlingene. Gjennom kirkemøtesaken om oppfølging av disse, gjennom delegater med ulike bakgrunner og fra ulike steder i kirkelandskapet, og gjennom diverse nyhetssaker på ulike plattformer har vi arbeidet aktivt for å stimulere til økt økumenisk engasjement.

e. Se punkt d.

f. Informasjon om studietilbudene ved Bossey er videreformidlet til de aktuelle utdanningsinstitusjonene.

III. Samhandling, kompetanse og kommunikasjon

1.

a. Denne handlingsplanen dekker samarbeidet med disse organisasjonene. Egne avtaler finnes allerede med SMM og med Kirkens Nødhjelp. Mellomkirkelig råd er dessuten et organ hvor ledere for KN, SMM, Bibelselskapet og Sjømannskirken møtes i Den norske kirke-regi.

b. Behovet for nytt grunnlagsdokument var sak på møtet i SMM-rådet 13. mars 2024. Strategi for SMM 2022- 2025 er vedtatt. [Strategi for](#)

[Samarbeid menighet og misjon - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#)

- c. Leder i SMM-rådet deltok på MKRs rådsmøte til Genève i september 2024.
 - d. Arbeidet i KVs kommisjon for misjon og evangelisering tematiseres jevnlig i samtale med daglig leder i NORME og med styreleder i NORME.
2.
 - a. Den norske kirkes ungdomsutvalg var på studiereise til Genève i april 2022.
 - b. Ansvaret for samarbeidet med Ecumenical Youth Council in Europe er lagt til Norges kristne råd (NKR). Harald Dahler Skoglund deltar fra Norge. Ungdom og økumenikk var sak på Ungdommens kirkemøte (UKM) i 2023. UKM vedtok da å arbeide for opprettelsen av et ungdomsutvalg i NKR, som nå er i gang.
 - c. Flere ungdommer fra Den norske kirke deltok på Youth Forum under KVs generalforsamling.
 - d. Den norske kirke stilte med to ungdomsdelegater til LVFs generalforsamling.
3.
 - a. Dokumentet «Kalt til forvandling. Økumenisk diakoni» ble utgitt og lansert på norsk høsten 2022.
 - b. Arbeidet i Mellomkirkelig råd har vært presentert i kurs for nyansatte i Kirkerådet. Flere webinarer om økumenikk er tilgjengelige i Ressursbanken. Se [Webinar: Ortodoks påskefering, spiritualitet og splittelse - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#) og [Baptism in times of change - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#) Det er utviklet e-læringskurs om bærekraftsmålene og om misjon.
 - c. Det ble laget flere nyhetssaker i forbindelse med de økumeniske generalforsamlingene. Se [LVF generalforsamling 2023: Kristine Sandmæl – Den norske kirke \(kirken.no\)](#), [Nora Antonsen på LVF - Den norske kirke \(kirken.no\)](#), [LVF besøker Auschwitz - Den norske kirke \(kirken.no\)](#), [KV generalforsamling Karlsruhe - Den norske kirke \(kirken.no\)](#), [Velsignelse i et brennende Europa - Den norske kirke](#) og [Europeiske kirker møtes i Romania med det kristne håpet som hovedtema - Den norske kirke](#)
 - d. Det er gjennomført en rekke ulike kompetansehevingstiltak i samarbeid med utdanningsinstitusjonene. Noen eksempler: seminar om avkolonisering ved VID, seminar om forsoning ved MF, seminar om Den norske kirke i møte med jødedom og jøder ved MF, Dialogpilotene i samarbeid med TF, Missiologisk forum, støtte til diverse publikasjoner.
4.
 - a. Økumenikk og Den norske kirkes internasjonale engasjement tematiseres og synliggjøres i Den norske kirkes nyhetsbrev nesten hver uke.
 - b. Ressurser om økumenikk, dialog, globale merkedager, krig, misjon, bærekraftsmålene og andre temaer knyttet til global kirke ligger nå i Ressursbanken. SMMs egne nettsider ble flyttet til Ressursbanken vinteren 2022/23 og det ligger også lenker til KNs ressurser i Ressursbanken.
 - c. Kirkerådet har presentert en rekke nyhetssaker med historier fra arbeid som støttes av våre samarbeidsorganisasjoner. Noen eksempler: [Søndag for de forfulgte 2024 - Ressursbanken, Den norske kirke](#) [Trosfrihet - Ressursbanken, Den norske kirke](#) [Kirkebyggende arbeid - Ressursbanken, Den norske kirke](#) [Kirke til stede i krigen - Ressursbanken, Den norske kirke](#) [Sudan i verdens blindsoner - Den norske kirke](#) [Dramatisk eskalering i Midtøsten - Den norske kirke](#)

Krigene og en oppsummering

Bevisstheten om kirkens globale oppdrag blant menighetene i Den norske kirke varierer. Kirkemøtesaken og handlingsplanen som en oppfølging av denne har bidratt til økt bevissthet og synliggjøring av kirken som et globalt fellesskap med et felles oppdrag. Det er i perioden utviklet en rekke ressurser på dette.

Mye av det løpende arbeidet skjer sammen med eller gjennom organisasjoner som Den norske kirke er medlem av eller oppdragsgiver for. Det lutherske verdensforbund er for eksempel en stor aktør globalt på flyktningarbeid, i en tid hvor antall flyktninger i verden er blitt doblet på få år. Her er Den norske kirke en viktig bidragsyter. Også gjennom Kirkenes verdensråd, Kirkens Nødhjelp, Menneskerettighetsfondet og misjonsorganisasjonene gjøres en betydelig innsats. Menighetens misjonsavtale og Fasteaksjonen er verktøy som legger godt til rette for menighetenes deltakelse i kirkens globale oppdrag.

Den russiske krigen mot Ukraina (fra 2022) [Kirken i møte med krigen i Ukraina - Ressursbanken, Den norske kirke](#) og krigen mellom Hamas og Israel (fra oktober 2023), med utvidelser til Vestbredden og Libanon [Kirken i møte med krigen mellom Israel og Hamas - Ressursbanken, Den norske kirke](#) har preget mye av Den norske kirkes eget arbeid og mange av våre nære samarbeidspartnere innsats de siste to årene. Dette arbeidet er i noen grad reflektert i rapporteringen over, men er også innsatser som naturlig nok ikke ble beskrevet i planen. Tiltakene i forbindelse med krigene er mange og mangfoldige: menigheters innsats for, og integrering av, ukrainske flyktninger, fredsgudstjenester, kontakt og møter med ukrainske og palestinske kirkeledere og ekstraordinære innsamlinger til Kirkens Nødhjelps arbeid i Gaza og til Den palestinsk-lutherske søsterkirken (ELCJHL). Viktige deler av dette arbeidet handler om å holde løpende kontakt med kontakter i Ukraina, Midtøsten, økumeniske organisasjoner og norske myndigheter. Siden krigene også påvirker dialogen i Norge er også mye tid blitt brukt til kontakt med berørte jødiske og muslimske miljøer, dialogmøter gjennom de løpende dialogene, de kirkelige dialogsentrene, Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn og møter initiert av regjeringen. Krigen i Sudan som er den største humanitære krisen i det rapporten skrives er knapt å se i nyhetsbildet. Mellomkirkelig råd gav en egen uttalelse om denne i september 2024: [mellomkirkelig råds uttalelse om sudan september 2024.pdf](#)

I en verden preget av kriser, krig og konflikt er mandatet i kirkens globale oppdrag på mange måter viktigere enn noen gang. Mye av Den norske kirkes bidrag til arbeid i andre deler av verden implementeres gjennom norske eller internasjonale samarbeidsorganisasjoner eller nettverk. Her besitter Mellomkirkelig råd viktig spesialkompetanse som handler om ivaretagelse og koordinasjon av relasjoner og samarbeid med de ulike aktørene på vegne av hele Den norske kirke.

I en tid hvor interne spørsmål krever mye oppmerksomhet, er det helt essensielt at oppmerksomheten om kirkens globale oppdrag og fellesskap opprettholdes. En felles utfordring fremover kan være å sammen gjøre seg kjent med og integrere de verdensvide perspektivene enda mer i det løpende livet i kirken. Den norske kirke er del av et globalt fellesskap og kirken skal fortsette å løfte det globale oppdraget, både fordi Den norske kirke trenger det og fordi verden trenger det.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Denne saken er en rapport på tiltak som allerede er gjennomført, og saken har slik ingen direkte økonomiske eller administrative konsekvenser. Det videre arbeidet med Den norske kirkes globale oppdrag gjøres innenfor de administrative og økonomiske rammene som Kirkerådet har vedtatt i budsjett for 2025.